

Vraag nr. 260
van 22 september 2000
van de heer BART DE SMET

Ziekenhuizen – Levensbeschouwelijke-zorgverstrekkers

In diverse ziekenhuizen zijn faciliteiten voorhanden ten behoeve van de geestelijke verzorging van de patiënt. Voorzover het gaat om overheidsinstellingen, zou ik graag het volgende vernemen.

1. Hoeveel fulltime plaatsen zijn beschikbaar voor dit werk, onderverdeeld naar de verschillende levensbeschouwelijke strekkingen ?
2. Hoe groot (per strekking) is het personeelsbudget dat daarmee gemoeid is ?
3. Hoe groot (per strekking) is het budget dat nodig is om het functioneren van bovenstaande personeelsformatie mogelijk te maken ?
4. Welke instantie is bevoegd om te beslissen over het verschaffen, de omvang en de verdeling van dergelijke faciliteit ?
5. Welke rechtsregels gelden daarvoor (of is dit overgelaten aan de vrije keuze van de betrokken instanties) ?
6. Welke levensbeschouwelijke instanties staan in voor de aanwijzing of voordracht van de betrokken levensbeschouwelijke zorgverstrekkers ?
7. Welke greep hebben deze voordrachtinstanties na de voordracht op het verdere functioneren van dit personeel, bijvoorbeeld bij discrepantie tussen opvattingen van het betrokken personeelslid en de levensbeschouwelijke instantie over levensbeschouwing of over wijze van zorgverstrekking ?

Antwoord

1. Het aantal fulltime plaatsen beschikbaar voor dit werk onderverdeeld naar de verschillende levensbeschouwelijke strekkingen is niet bekend.
2. Via de verpleegdagprijs (ministerieel besluit van 2 augustus 1986 houdende bepaling van de voorwaarden en regelen voor de vaststelling van de verpleegdagprijs, van het budget en de onderscheiden bestanddelen ervan, alsmede van de regelen voor de vergelijking van de kosten voor de vaststelling van het quotum van ver-

pleegdagen voor de ziekenhuizen en ziekenhuisdiensten) worden via deel B van het budget – onderdeel B1 – a) algemene kosten – 8° de kosten van erediensten en gelijkgestelde diensten gefinancierd. Tevens worden via onderdeel B1 – g) – 1° de kosten van lokalen voorbehouden voor het inwonend personeel (leken en religieuzen) tewerkgesteld in het ziekenhuis of de ziekenhuisdiensten gefinancierd.

De grootte van het personeelsbudget (per strekking) dat daarmee gemoeid is, is niet bekend. De voorzieningen krijgen een budget onder B1, waarmee ze allerhande algemene kosten moeten financieren. Er is geen gedetailleerde indeling van dit budget naar verstrekking van levensbeschouwelijke functies. Aangaande de financiering van bovenvermelde faciliteiten kan contact worden opgenomen met het

Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Rijksadministratief Centrum

Dienst Boekhouding
Esplanadegebouw
Pachecolaan 19/5
1010 Brussel

In de omzendbrief van 5 april 1973 gewijzigd door de omzendbrief van 2 oktober 1997 van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu inzake morele, religieuze en filosofische ondersteuning aan de gehospitaliseerde patiënten wordt bepaald :

"Aan de bedienaars of vertegenwoordigers van de erediensten en aan de lekeraadgevers die in elk ziekenhuis voorkomen op de lijst van de personen die ter beschikking staan voor de morele, godsdienstige of filosofische bijstand aan de gehospitaliseerde patiënten wordt, voor zover door deze laatsten om hun bijstand wordt verzocht, een eenvormige prestatievergoeding toegekend van :

- voor de openbare ziekenhuizen : 522 fr./uur,
- voor de privé-ziekenhuizen : 527 fr./uur."

(bedrag van de vergoeding, op 1 januari 1997, van bovenvermelde prestatie en in aanmerking genomen voor de vaststelling van de verpleegdagprijs)

3. Geen gegevens bekend.

4. De beslissing omtrent de omvang en verdeling van dergelijke faciliteit behoort tot de vrijheid van de inrichtende macht van de betrokken voorziening.

Er is geen enkele wettelijke bepaling hieromtrent.

5. In het koninklijk besluit van 23 oktober 1964 – koninklijk besluit tot bepaling van de normen die door de ziekenhuizen en hun diensten moeten worden nageleefd – gewijzigd bij koninklijk besluit van 12 januari 1970 (Belgisch Staatsblad van 11 februari 1970) wordt bepaald :

"Aan de bedienaren van de eredienst en de lekeraadgevers, die door de patiënten gevraagd worden, zal ongehinderd toegang worden verleend tot de inrichting : zij moeten er voor de uitoefening van hun opdracht de geschikte sfeer en faciliteiten vinden. Volledige vrijheid van levensbeschouwing, godsdienst en politieke overtuiging dient aan iedereen gewaarborgd."

In de omzendbrief van 5 april 1973 van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu inzake morele, religieuze en filosofische ondersteuning aan de gehospitaliseerde patiënten wordt bepaald :

"Bij de concrete toepassing van deze norm dient te worden uitgegaan van het principe dat de individuele vrijheid van de patiënt zoveel mogelijk moet worden geëerbiedigd en dat zijn morele, godsdienstige of filosofische begeleiding door een vrij gekozen deskundige onder de beste omstandigheden moet kunnen geschieden.

Dit principe houdt in dat de patiënt, bij zijn opneming in het ziekenhuis, duidelijk over zijn rechten moet worden ingelicht. Te dien einde zal hem een informatienota worden ter hand gesteld, waarin die rechten worden uiteengezet. Deze nota zal door elke ziekenhuisdirectie worden aangevuld met de namen en adressen van de personen die, voor het verlenen van morele, godsdienstige of filosofische bijstand, ter beschikking staan van het ziekenhuis."

Tevens vindt men in artikel 70ter van het koninklijk besluit van 7 augustus 1987 houdende coördinatie van de wet op de ziekenhuizen (Belgisch Staatsblad van 6 februari 1999) nog een bepaling omtrent ethische aspecten :

"Ieder ziekenhuis moet beschikken over een plaatselijk ethisch comité. Dit comité oefent volgende opdrachten uit telkens het een verzoek in die zin ontvangt :

een begeleidende en raadgevende opdracht met betrekking tot de ethische aspecten van de ziekenhuiszorg ;

een ondersteunende opdracht bij beslissingen over individuele gevallen inzake ethiek ;

..."

Het koninklijk besluit van 12 augustus 1994 – koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 oktober 1964 tot bepaling van de normen die door de ziekenhuizen en hun diensten moeten worden nageleefd – omschrijft in artikel 1 de samenstelling van bovenvermeld comité :

"Het comité bestaat uit minstens 8 en hoogstens 15 leden, die beide geslachten vertegenwoordigen, waaronder :

een meerderheid artsen die aan het ziekenhuis of aan de ziekenhuisgroepering verbonden zijn ;

minstens een huisarts die niet aan het ziekenhuis of aan de ziekenhuisgroepering verbonden is ;

minstens een lid van het verpleegkundig personeel van het ziekenhuis of van de ziekenhuisgroepering ;

een jurist.

Belangstellenden, al dan niet aan het ziekenhuis of ziekenhuisgroepering verbonden, kunnen als lid van het Comité worden aangewezen. De hoedanigheid van lid van het Comité is onverenigbaar met de volgende functies :

directeur van het ziekenhuis ;

hoofdgeneesheer ;

voorzitter van de Medische Raad ;

hoofd van het verpleegkundig departement."

6. In de omzendbrief van 5 april 1973 van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu inzake morele, religieuze en filosofische

sche ondersteuning aan de gehospitaliseerde patiënten wordt bepaald :

"De bedienaars of vertegenwoordigers van de erediensten en de lekeraadgevers, die voor het verlenen van morele, godsdienstige of filosofische bijstand ter beschikking staan van de ziekenhuizen, worden aangewezen als volgt :

- voor de katholieke eredienst : door de bisschoppen van de onderscheiden diocesen. De personen niet-priesters, vertegenwoordigers van de katholieke eredienst, moeten houder zijn van een identificatiekaart, uitgereikt door de hierboven vermelde autoriteiten
- voor de protestantse eredienst : door de voorzitter van de Synode der Belgische evangelisch-protestantse Kerk
- voor de joodse eredienst : door het centraal Joods Consistorie van België
- voor de lekeraadgevers : door een organisme dat door de minister van Volksgezondheid en Leefmilieu is erkend als zijnde representatief voor de niet-confessionele morele of filosofische opinie.

Voor het regelen van eventuele problemen ter zake of wanneer in het ziekenhuis nieuwe behoeften ontstaan, zullen de ziekenhuisdirecties zich rechtstreeks tot de bovenvermelde instanties wenden".

Inzake de omvang van dergelijke faciliteiten wordt niets bepaald.

7. De overheid heeft geen bevoegdheid inzake de voordracht of aanstelling van de levensbeschouwelijke-zorgverstrekkers. Indien er evenwel klachten worden ingediend omtrent inbreuken op de toepassing van de normen (punt 5) zal de overheid een onderzoek instellen.

Tot op heden werd nooit een klacht hieromtrent ingediend.